

Pääkaupunkiseudun edustalta tehtiin merkittäviä uusia vedenalaisia lajilöytöjä

 Metsähallitus 🕒 8.11.2021, 09:11

Vedenalaisen meriluonnon kartoittajat löysivät harvinaisia ja meriluonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä lajeja muun muassa Lauttasaaren edustalta, Tahvonlahdelta ja Espoon Kytöstä. Helsingin, Espoon ja Kirkkonummen merialueita kartoitettiin Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMUu suuressa Meriluonto 2021 -kampanjassa.

Menneen kesän ja alkusyksyn aikana kartoittajat ja sukeltajat ovat tehneet poikkeuksellisen paljon kartoituksia aivan Helsingin ja Espoon edustalla sekä Kirkkonummen itäreunalla. Meriluonto 2021 -kampanjassa on etsitty vedenalaisen meriluonnon arvokohteita ”Helsingin helmiä ja Espoon erityisyyksiä”. Työn tarkoituksena on varmistaa, että Helsingin ja Espoon merialueiden lisääntyvä käyttö tapahtuu kestävästi.

Meriluonnon kartoittajat kokivat monta iloista yllätystä, sillä aivan pääkaupunkiseudun edustalta löytyi Itämeren arvokkaita lajeja, kuten **meriajokasta, rakkohaurua ja näkinpartaisleviä**.

Metsähallituksen Luontopalvelujen, Helsingin ja Espoon kaupunkien, Luonnonvarakeskuksen sekä Geologian tutkimuskeskuksen toteuttamissa kartoituksissa havaittiin myös rehevöitymisen ja muiden ihmispaineiden vaikutuksia sekä vieraslaji valesinisimpukkaa.

Arvokkaita lajilöytöjä yllättävistä paikoista

Espoon edustalla Kytön saarella kartoittajia kohtasi erityisen miellyttävä näky: saaren pohjoispuolen hiekkapohjalta löytyi uusi meriajokasesiintymä. **Meriajokas** on yksi Itämeren avainlajeista, sillä sen muodostamat laajat ja tiheät meriniityt tarjoavat ravintoa ja suojaa kymmenille Itämeren lajeille. Meriajokas on monin paikoin kadonnut Suomen merialueilta, ja se on Suomessa luokiteltu silmälläpidettäväksi lajiksi.

”Löytö viittaa odotettua rikkaampaan eliöstöön ja suhteellisen terveeseen merenpohjaan Kytön rantavesissä. Meriajokkaan juuriston ja versojen seassa elää paljon pohjaeläimiä ja muita selkärangattomia sekä pieniä kaloja. Laaja juuristo myös pidättää sedimenttiä, mikä vähentää eroosiota ja veden sameutta. Rehevöityminen on kuitenkin suuri uusia meriajokkaalle”, kertoo suunnittelija **Anna Lyssenko** Metsähallituksen Luontopalveluista.

Myös Itämeren avainlaji **rakkohaurua** löytyi monin paikoin, muun muassa Helsingistä Lauttasaaren edustalta. Tahvonlahdenniemeltä taas löytyi **näkinpartaisileviä**, joiden muodostamat kasvustot tarjoavat suotuisan elinympäristön monille lajeille. Suojaisat näkinpartaispohjat on Suomessa arvioitu vaarantuneiksi.

Kirkkonummen Morsfjärdeniltä löytyi runsaasti punanäkinpartaa ja merinäkinruohoa, jotka ovat lajiston monimuotoisuuden kannalta tärkeitä lajeja.

Rehevöityminen ja meren käyttö vaikuttavat meriluontoon

Valitettavasti kaikki ei kuitenkaan ollut parhain päin. Sekä Helsingin että Espoon sisäsaaristot ovat hyvin rehevöityneitä, ja varsinkin matalat laguunit olivat huonossa kunnossa. Esimerkiksi Granholmin saaren tuntumassa Espoossa löydettiin aiempaa enemmän rehevöitymisestä kertovaa suolilevää. Samoin löytyi merkkejä rehevöitymisen aiheuttamasta pohjien happikadosta.

Espoon Nuottalahdelle kohdistuu paljon ihmispaineita: alueella on iso satama, runsaasti vesiliikennettä sekä Suomenojan lämpövoima- ja vedenpuhdistuslaitokset. Alueelta löytyi kuitenkin uutena lajina **merihapsikkaa**, joka on uusimman uhanalaisluokituksen mukaan silmälläpidettävä laji. Löytö kertoo, että ihmispaineista huolimatta joillakin alueilla voi esiintyä myös harvinaisia lajeja.

”Kartoitusten tavoitteena on kerätä tietoa meriluonnosta entistä tarkemmin. Näin luontoarvot ja ihmisen toiminta voidaan arvokkailta merialueilla sovittaa paremmin yhteen suojelunäkökulma huomioiden”, sanoo Espoon kaupungin limnologi **Ella Pippingsköld**.

Ravinnepestöjen vähentäminen ja suojelualueiden perustaminen ovat tärkeitä keinoja merialueiden turvaamiseksi, mutta myös kunnostus on mahdollista. Esimerkiksi Helsingin Töölönlahti ja Huopalahti sekä Espoon Otsolahti ovat potentiaalisia kunnostuskohteita.

”Töölönlahden veden laadun kunnostuksen myötä vedenalainen kasvillisuus on palannut lahdelle, ja alue toimii esimerkiksi kalojen lisääntymisalueena. Viimekesäisten laajojen rihmaleväesiintymien estämiseksi on toki vielä paljon tehtävää, mutta matalien rannikon laguunien rauhoittaminen veneliikenteeltä ja alueiden kunnostus voi palauttaa arvokkaita rannikon habitaatteja pääkaupunkiseudullakin”, sanoo Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden tutkija **Emil Nyman**.

Valesinisimpukka on levinnyt pääkaupunkiseudulle

Helsingin Ilossa Huopalahdessa, Laajalahdessa ja Kirkkonummen Långvikissä sekä Morsfjärdenissä havaittiin myös vieraslaji valesinisimpukkaa. Laji on todennäköisesti peräisin Meksikonlahdelta, josta se on levinnyt Eurooppaan laivojen painolastivesien mukana tai runkoon kiinnittymällä. Valesinisimpukka viihtyy lämpimässä vedessä, ja lajia on aiemmin havaittu esimerkiksi Loviisan ja Olkiluodon ydinvoimaloiden lauhdesien tuntumassa. Ilmastonmuutoksen aiheuttama veden lämpiäminen voi edistää lajin leviämistä Itämerelläkin. Lajin vaikutuksia Itämeren ekosysteemiin ei vielä tunneta, mutta levitessään vieraslajit voivat syrjäyttää alkuperäisiä lajeja.

Tietoa meriluonnosta tarvitaan meren suojelun ja kestävän käytön edistämiseksi

Meriluonto 2021 -kampanja on osa VELMU-ohjelmaa, jossa on jo vuosien ajan kerätty tietoa vedenalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymisestä Suomen merialueilla. Kerätyn aineiston avulla on tunnistettu monimuotoisuuden kannalta keskeisiä alueita.

”Meriluonto 2021 -kampanja edustaa VELMUu uutta toimintamallia: se on ensimmäinen kampanja, jossa VELMU-toimijoiden voimavaroja kohdennettiin yhdelle alueelle jonkun polttavan ongelman selvittämiseksi”, kertoo VELMU-ohjelman koordinaattori **Markku Viitasalo** Suomen ympäristökeskuksesta.

”Kartoitukset suunnattiin pääkaupunkiseudulle, koska esimerkiksi Helsingin uudessa kaupunkistrategiassa vuosille 2021–2025 huomioidaan Helsingin vastuu Itämeren tilasta ja sen suojelusta. Lähdimme yhdessä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa selvittämään meriluonnon vedenalaisia arvoalueita. Kun tiedetään missä ne sijaitsevat, voidaan meren käytön lisääminen toteuttaa kestävästi”, Viitasalo sanoo.

Pääkaupunkiseudun lisäksi Meriluonto 2021 -kampanjan kartoituksia tehtiin myös Saaristomerellä ja Ahvenanmaalla, missä selvitettiin riuttojen ja laguunien tilaa.

Meriluonto 2021 -kampanjan toteuttivat Suomen ympäristökeskus (SYKE), Metsähallituksen Luontopalvelut, Luonnonvarakeskus (Luke), Geologian tutkimuskeskus (GTK), Åbo Akademi sekä Helsingin ja Espoon kaupungit. Pääosan toiminnasta rahoitti ympäristöministeriö.

Lisätietoa pääkaupunkiseudun kenttätoiminnasta ja havainnoista:

Suunnittelija Anna Lyssenko /Metsähallitus, anna.lyssenko@metasa.fi, puh. +358 40 1840528

Suunnittelija Jon Ögård / Metsähallitus, jon.ogard@metasa.fi, puh. +358 40 6415861

Lisätietoja pääkaupunkiseudun Meriluonto 2021 -kampanjasta ja VELMUSTA:

Tutkimusprofessori Markku Viitasalo / Suomen ympäristökeskus, markku.viitasalo@syke.fi, +358 295 251 742

Tutkija Emil Nyman / Helsingin kaupunki, emil.nyman@hel.fi, +358 40 153 0388

Limnologi Ella Pippingsköld / Espoon kaupunki, ella.pippingskold@esoo.fi, +358 40 636 8046

Erikoisuunnittelija Lasse Kurvinen / Metsähallitus, lasse.kurvinen@metasa.fi, +358 40 631 8029

<https://www.ymparisto.fi/velmu>

[Ympäristö ja luonto](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

[Ladattavat tiedostot](#)

Metsähallitus

[Julkaisijan uutishuone >](#)

Julkaisijan viimeisimmät tiedotteet

[Hyvinkään Kurkisuon ennallistamistyöt alkavat](#)

 Metsähallitus 🕒 09.03.2022, 09:15

[Seitsemisen luontokeskuksen toimijahaku päättyi - Ensi vuonna käynnistyy uusi retkeilykeskusmainen toimintamalli](#)

 Metsähallitus 🕒 08.03.2022, 10:00

[Tämän vuoden luonnonhoitotyöt käynnistyvät Satakunnassa](#)

 Metsähallitus 🕒 08.03.2022, 08:50

[Osallistavaa lastenteatteria saaristossa - TeatteriWelho palaa Helsingin Vallisaareen keväällä 2022](#)

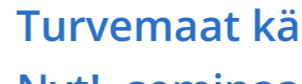
 Metsähallitus 🕒 07.03.2022, 12:17

[Toimialan viimeisimmät tiedotteet](#)

[Turvemaat käsissämme – Nyt! -seminaari esittelee haasteita ja ratkaisuja turvemaiden metsätaloudesta](#)

 Lappeenrannan kaupunki 🕒 09.03.2022, 11:57

[Hyvinkään Kurkisuon ennallistamistyöt alkavat](#)

 Metsähallitus 🕒 09.03.2022, 09:15

[RepowerEU – gemensamma europeiska åtgärder för säkrare och hållbarare energi till ett mer överkomligt pris](#)

 Euroopan komission Suomen-edustusto 🕒 08.03.2022, 16:52

[Vastuullinen Woikoski täyttää 140 vuotta](#)

 Editor Helsinki Oy / wematchu.com 🕒 08.03.2022, 15:00